

Ministerul Educației

art Klett

Tudora Pițilă
Cleopatra Mihăilescu
Camelia Coman

3

Muzică și mișcare

Clasa a III-a

Argument

Copile drag,

Bine ai venit în lumea muzicii!

Vom pătrunde împreună în lumea magică a sunetelor, a ritmului, a mișcării și a buneii dispoziții.

Vei învăța să cânti corect și frumos cântece cu tematică diversă, mai ritmate sau mai lente, și te vei acompania folosind jucării și instrumente muzicale.

Ne vom juca împreună, îmbinând cunoștințele muzicale cu cele de la alte discipline.

Vei descoperi creațiile unor cunoscuți și apreciați compozitori și vei afla informații despre viața acestora.

Lasă-te purtat de fantezie pe aripile muzicii!

Înainte de a porni la drum...

Pe parcursul călătoriei tale muzicale, vei avea nevoie de un PORTOFOLIU.

CE este un portofoliu?

- O mapă în care vei aduna lucrările indicate în cadrul rubricii cu același nume (fișe de observare/ de audiție, desene, jocuri ș.a.)

CÂND vei face?

- Oră de oră, pe parcursul întregului an școlar.

CUM vei face?

- Vei realiza și vei aduna materialele indicate de învățător, pe cele solicitate la rubrica PORTOFOLIU sau pe cele rezultate de la alte activități desfășurate la orele de muzică și mișcare, pe care le consideri valoroase.

CU CE SCOP vei face?

- Vei îmbina utilul cu plăcutul, urmărind cum progresezi sau ce anume ar trebui să aprofundezi sau să repeți.

VEI REUȘI dacă...

- vei lucra cu interes, folosindu-ți creativitatea;
- vei realiza toate materialele, respectând termenele;
- vei prezenta produsul pentru evaluare, într-un mod original.

CE materiale vei folosi?

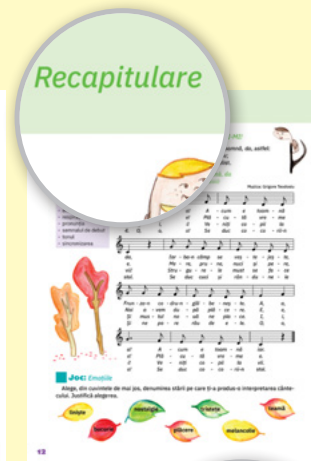
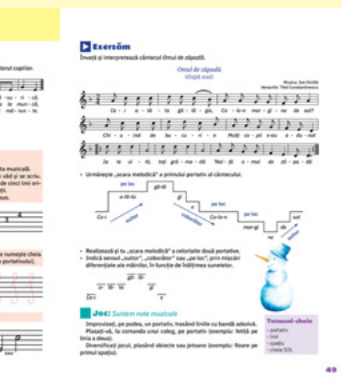
- o mapă sau un dosar;
- foarfecă, lipici, perforator, creioane colorate/carioci;
- coli albe de hârtie, hârtie glasă/carton colorat ș.a.

Prezentarea manualului

Manualul este structurat în **cinci** unități de învățare, ce prezintă, într-un mod atrăgător și prietenos, conținuturile celor **patru** domenii prevăzute în programa școlară: cântare vocală, cântare instrumentală, mișcarea pe muzică, elemente de limbaj muzical.

O **unitate de învățare** cuprinde mai multe **lecții de predare**, o **lecție de recapitulare**, o lecție de evaluare și, la final, o **audiție muzicală** însoțită de informații biografice despre un compozitor cunoscut și îndrăgit, completată cu activități de dezvoltare.

Instrucțiuni de utilizare a manualului

Manualul cuprinde:
varianta tipărită

+
varianta digitală similară cu cea tipărită, având în plus peste 70 de AMII, activități multimedia interactive de învățare, cu rolul de a spori valoarea cognitivă

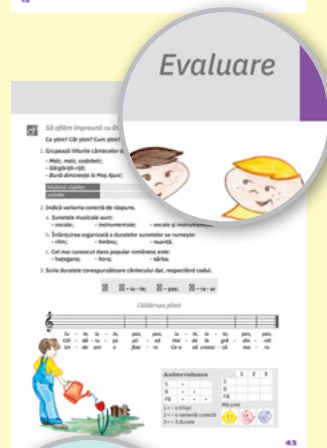
Activitățile multimedia interactive de învățare sunt de trei feluri și sunt simbolizate pe parcursul manualului astfel:

 AMII static, de ascultare activă și de observare dirijată a unei imagini semnificative

 Activitate animată, filmuleț sau scurtă animație

 Activitate interactivă, de tip exercițiu sau joc, în urma căreia elevul are feedback imediat

În debutul versiunii digitale a manualului, sunt prezente instrucțiuni detaliate cu privire la structura meniului și la modul de navigare.

Lecția de predare-învățare cuprinde o serie de rubrici care se completează reciproc, asigurând logica didactică a disciplinei și oferind o viziune integrată asupra temelor abordate.

<p>Știm</p> <p>Actualizează noțiunile achiziționate anterior.</p>	<p>Descoperim</p> <p>Dirijează învățarea prin descoperire pe baza observării/asculțării/problematizării.</p>	<p>Exerciții de respirație/ritmice/de intonație</p> <p>Pregătesc cântarea vocală.</p>	<p>Joc</p> <p>Asigură învățarea prin elemente ludice, realizând corelații cu alte discipline.</p>
<p>Reținem</p> <p>Prezintă noile conținuturi.</p>	<p>Exersăm</p> <p>Presupune cântarea vocală și aplicarea conținuturilor în alte contexte de învățare.</p>	<p>Portofoliu</p> <p>Solicită aprofundarea cunoștințelor într-un mod creativ, original.</p>	<p>Termeni-cheie</p> <p>Sintetizează conținuturile prezentate.</p>
<p>Știi că...?</p> <p>Prezintă curiozități sau informații interesante, suplimentare, din lumea muzicii.</p>	<p>Audiție</p> <p>Orientează activitatea de explorare a creațiilor muzicale.</p>	<p>Activitate transdisciplinară</p> <p>Propune teme plăcute, relaxante, prin aplicarea cunoștințelor de la alte discipline.</p>	<p>Pot mai mult</p> <p>Spoarește gradul de cunoaștere prin diversitatea sarcinilor de lucru.</p>

Metodele complementare de evaluare utilizate sunt: portofoliul, proiectul, observarea sistematică a activității și comportamentului elevilor (liste de control, fișe de observare, scări de apreciere), autoevaluarea, investigația.

The collage displays various educational tools:

- Project: Jucării muzicale** (Musical Toys): A circular graphic with instructions for a project involving musical toys, including sections for 'CE VOM FACE?' and 'DE CE VOM FACE?'.
- FIȘĂ DE OBSERVARE** (Observation Sheet): A form for observing a musical event, with fields for 'evenimentul:', 'teama/viziunea:', and 'textul piesei:'. It includes a section for 'Cântecul cântării (vocal, instrumental sau instrumental)' and a 'Scara de apreciere' (Appreciation Scale).
- Autoevaluare** (Self-evaluation): A section from a student worksheet titled 'Verifică dacă ai cântat corect.' (Check if you sang correctly). It lists criteria for evaluation: 'Am avut o poziție corectă.', 'Am intonat corect sunetele.', 'Am pronunțat clar, expresiv.', 'Am preluat corect tonul de la dirijor.', and 'Am început la semnalul dirijorului.'
- Investigație** (Investigation): A circular graphic titled 'Știm de la orele de limba română și pot exprima stări, emoții, cu auz și al celor nonverbale: simbolul Muzicienii spun că o poveste transmite idei/stări cu ajutorul sunetelor și al melodiilor.' It includes a section 'SĂ CERCETĂM' (Let's investigate) with questions like 'Este posibil ca muzica să...'

Cuprins

Competențe generale și specifice

1. Receptarea unor cântece pentru copii și a unor elemente simple de limbaj muzical

- 1.1. Receptarea unor cântece din folclorul copiilor, colinde, a unor lucrări accesibile din patrimoniul cultural, cu sesizarea unor diferențe
- 1.2. Sesizarea diferențelor de înălțime și durată între sunete, în audiția unor fragmente muzicale
- 1.3. Corelarea înălțimilor de note cu notația muzicală

2. Interpretarea de cântece pentru copii, cu mijloace specifice vârstei

- 2.1. Cântarea individuală, în mici grupuri, în colectiv, cu asocierea unor elemente de mișcare și a acompaniamentului instrumental
- 2.2. Utilizarea notației înălțimilor sunetelor în însușirea unor cântece

3. Exprimarea unor idei, sentimente și experiențe prin intermediul muzicii și mișcării, individual sau în grup

- 3.1. Manifestarea unor reacții, emoții, sentimente sugerate de fragmente muzicale
- 3.2. Exprimarea prin mișcări corporale a unor lucrări/ fragmente muzicale

Unitatea 1. Ne place să cântăm! Cântarea vocală

1. Deprinderi specifice de cânt	8
2. Cântare vocală individuală, în grup și/sau în colectiv	10
Recapitulare	12
Evaluare	13
Audiție – Antonio Vivaldi	14

Unitatea 2. Noi suntem muzicanți! Cântarea instrumentală

1. Percuție corporală și instrumentală	16
2. Jucării muzicale	18
3. Cântarea cu acompaniament	20
Recapitulare	22
Evaluare	23
Audiție – Serghei Prokofiev	24

Unitatea 3. Cântăm și dansăm. Elemente de limbaj muzical

1. Sunetul. Timbrul vocal. Timbrul instrumental	26
2. Ritmul. Durata sunetelor muzicale	28
3. Mișcare pe muzică	30
4. Nuanțe muzicale	32
5. Dansurile populare	34
6. Folclorul copiilor	38
7. Colindele	40
Recapitulare	42
Evaluare	43
Audiție – Dumitru Georgescu Kiriac	44

Unitatea 4. Înșirăm mărgăritare. Elemente de limbaj muzical

1. Înălțimea sunetelor muzicale. Melodia	46
2. Portativul. Cheia Sol	48
3. Sunetul și nota Sol	50
4. Sunetul și nota Mi	52
5. Sunetul și nota La	54
6. Sunetul și nota Do ₁	56
7. Sunetul și nota Do ₂	58
8. Sunetul și nota Re	60
9. Sunetul și nota Fa	62
10. Sunetul și nota Si	64
11. Legătura dintre text și melodie. Strofa și refrenul	66
Recapitulare	68
Evaluare	69
Audiție – Ludwig van Beethoven	70

Unitatea 5. Încă un pas... spre final!

Recapitulare finală	72
Evaluare finală	75
Autoevaluarea portofoliului	76
Repertoriu de cântece	77
Dicționar	80

Unitatea

1

Ne place să cântăm! Cântarea vocală

Împreună cu DO-RE-LA și cu SI-MI vom învăța despre:

1. *Deprinderi specifice de cânt*
2. *Cântare vocală individuală, în grup și/sau în colectiv*

Recapitulare

Evaluare

Audiție

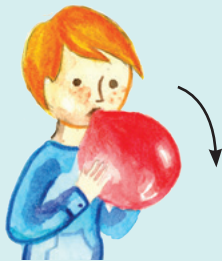
Știm

Interpretarea cântecelor cu ajutorul vocii se numește **cântare vocală**.

Execută acțiunile împreună cu noi.

Joc: Repetă după mine

Joc: Cine face așa?

Vu - u!

Ti - ti - ti!

• Dă și tu alte exemple.

Descoperim

- Numește acțiunile realizate de băiat.
- Exersează și tu etapele respirației.

Exerciții de respirație

Emite clar și corect sunetele.

Trenul

Inspirăm și expirăm sacadat.

Exerciții de emisie

Observăm

Ascultă interpretarea cântecului de mai jos, realizată de învățător. Observă:

- poziția corpului în timpul interpretării;
- modul de emiterie și de pronunție a sunetelor;
- realizarea respirației.

Formulează câte o întrebare referitoare la felul în care trebuie să cânti.

CUM?
CE? CARE?
CÂND? DE CE?

Exersăm

Noul an de școală (după auz)

Muzica: I. Potolea

Frun-ze ru-gi-nii Cad pe că-rări, Trec în zbor co-cori spre al-te zări!
Clo-po-țe-lul drag Su-nă vo-ios Și ne-aș-teap-tă-n prag pri-e-te-nos,
Și-n poar-ta ca-sei iar a bă-tut toam-na cea do-moa-lă,
Glo-bul te-res-tru e-mo-țio-nat „Bun ve-nit” ne spu-ne,
Ves-te să de-ie c-a în-ce-put no-ul an de școa-lă.
Iar ca-ta-lo-gul nou ne-a u-rat nu-mai no-te bu-ne.

- Învăță și tu cântecul, așteptând semnalul învățătorului și preluând tonul.
- Sincronizează-te cu colegii.

Reținem

Pentru a cânta frumos, trebuie:

- să respir corect, conștient și controlat, trecând prin cele două etape: inspirație (când tragi aer în plămâni) și expirație (când elimini aer din plămâni);
- să adopt o poziție corectă, cu spatele drept și capul îndreptat spre înainte;
- să emit corect sunetele, pronunțând clar vocalele și consoanele;
- să preiau corect tonul de la dirijor, numai după semnalul acestuia;
- să mă sincronizez cu ceilalți interpreți sau cu acompaniamentul instrumental.

Activitate în perechi

Cântați alternativ cântecul dat. Urmăriți regulile de cântare corectă și armonioasă. Corecțați-vă reciproc.

Termeni-cheie

- emisie
- dicție
- sincronizare
- semnal de debut
- ton

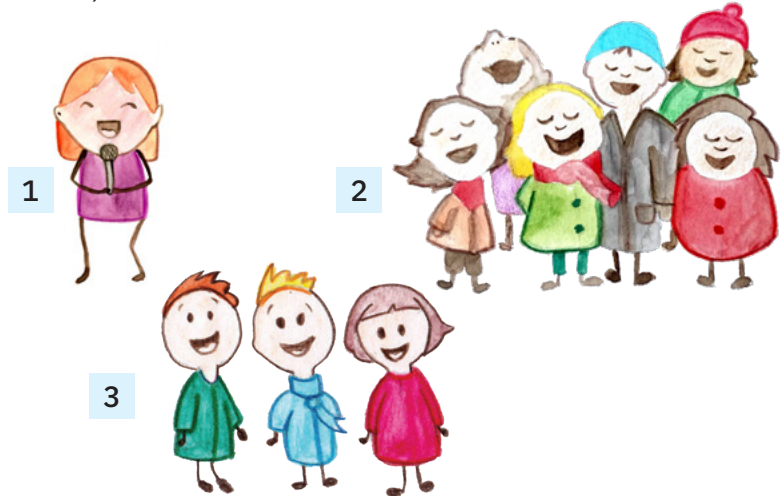

Să cântăm în cor cu solist și cu dirijor.

Descoperim

Numește tipurile de cântare vocală ilustrate mai jos.

Știm

Putem interpreta un cântec:

- individual;
- în grup (câteva persoane);
- în colectiv (clasa întreagă).

Exersăm

1. Interpretează individual cântecul următor.

Toamna (după auz)

Muzica: Ana Motora Ionescu
Versuri: Georgeta Moraru

Toam - na, toam - na har - ni - că Toam - na a - u - ri - e
Grâ - ne bu - ne și de soi Ea la toți îm - par - te

A a - dus la noi în sat Nu - mai bu - cu - ri - e.
Ca - re - le a - bia mai pot Sa - cii grei să-i poar - te.

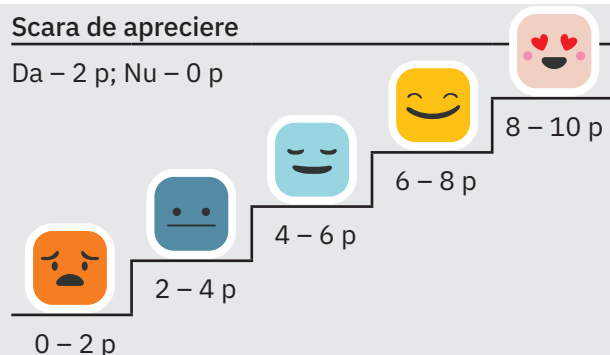
Autoevaluare

Verifică dacă ai cântat corect.

Criterii de evaluare	DA	NU
Am avut o poziție corectă.		
Am intonat corect sunetele.		
Am pronunțat clar, expresiv.		
Am preluat corect tonul de la dirijor.		
Am început la semnalul dirijorului.		

Scara de apreciere

Da – 2 p; Nu – 0 p

2. Împărțiți colectivul în trei grupe.

Învățați, după auz, cântecul *Bondarul*, apoi fiecare grupă interpretează câte o strofă. Refrenul va fi cântat în colectiv.

Bondarul (după auz)

Muzica: Grigore Teodosiu

1. Măi bon - da - re, bon - dă - rici, Ce-ai că - tat la noi a - ici?
2. C-un bon - dar să nu glu - mești Și de el să te fe - rești
3. Da - că nu te vei fe - ri A - cul lui te va ră - ni.

Bâz, bâz, bâz, bon - da - re, bâz, bâz, bâz, bâz, bon - da - re, bâz!

Reținem

Când cânt în grupuri mici sau în colectiv, trebuie:

- să fii atent la dirijor;
- să încep doar la semnalul acestuia;
- să preiau corect tonul;
- să încep să cânt în același timp cu ceilalți.

Concurs: Cine știe mai mult?

- Lucrați în grup. Amintiți-vă cântecele învățate în anii anteriori. Întocmiți o listă, după tema cântecelor.
- Interpretați câte un fragment din fiecare cântec, respectând regulile de cântare în colectiv.
- Câștigă grupul care identifică cele mai multe cântece.

Exemplu: școală → Școlărei și școlărițe; Noi, acum, suntem școlari ș.a.

Audiție

Audiați cântece interpretate de coruri de copii cu:

- solist;
- acompaniament instrumental.

Portofoliu

- Realizează un desen care să ilustreze starea pe care ți-a produs-o interpretarea cântecului *Bondarul*.
- Expuneți la tablă și faceți un TUR AL GALERIEI, notându-vă impresii produse de folosirea anumitor culori.

Termeni-cheie

- dirijor
- solist
- cor